

# Miljö/Klimat

#122

*Inskickad av: Kristina Lång*

*Motionär: Hans Lindqvist samt kretsstyrelsen Värmdö*

## **Utarbeta en Regelbok som uppnår Parisavtalets klimatmål.**

Klimatfrågan gäller jordens framtid. Den jord vi lever på och den värld vi lever i. Vi är alla ansvariga som världsmedborgare, men vi folkvalda har ett större ansvar. Vi är ansvariga för oåterkallelig miljöförstöring, förlust av biologisk mångfald och katastrofala klimatförändringar som leder till värmeböljor, översvämningar, vattenbrist, lidande, förödelse och massmigration. Detta i sin tur leder till konflikter mellan människor och länder om inte tillräckligt görs för att stoppa utsläppen av växthusgaser. Och detta måste ske nu.Nu.

I oktober 2018 kom FN-rapporten som slog fast att det är stor skillnad på en uppvärmning med 1,5 grader jämfört med 2 grader. De gäller försvunna korallrev, nedsmälta havsisar och biologiska arter som växter, djur och insekter som skulle försvinna. Det handlar om mer än dubbla procentsiffror.

För att nå den nollnivå som krävs senast till 2050 måste de svenska utsläppen av växthusgaser minska med mellan fem till tio procent per år. Sedan 2005 har minskningstakten varit omkring två procent och för de utsläpp som sker på svensk mark. Utsläppen från svensk konsumtion totalt är ungefär dubbelt så stora och har under motsvarande period knappt minskat alls.

Enligt forskarna krävs att våra svenska medelutsläpp minskar från 10 till 3,5 ton per person och år. Det ska ske genom innovationer och ny teknik och genom en förändrad livsstil kring boende, transporter, matvanor, fritid. Produktion och konsumtion måste mer bygga på cirkulär ekonomi med effektivisering, bytessystem, förnybarhet, reparation, återbruk och återvinning. Industrikliv, klimatkiv, godsstrategier och lagrad koldioxid är goda exempel på samarbete mellan näringsliv, fack, politik och myndigheter.

Staten kan föregå med gott exempel och föra fram Sverige som ett av världens första fossilfria länder. Förändringarna måste upplevas som rättvisa för att det engagemang i klimatfrågan som finns i dag från politik, industri, företag och enskilda ska upprätthållas och stärkas. Det kan ske genom koldioxidskatter, fler uppmuntrande system som Bonus-Malus, klimatkompensation och återbäring. I den världsutveckling vi har för klimatet kommer dessa satsningar också att vara konkurrenskraftiga och positiva för näringsliv och välfärd. Försurnings- och ozonkriserna löstes med handling och engagemang. Så kan klimatkrisen lösas också.

Att klimatförändringen är verklighet råder det ingen tvekan om. Förra året sattes tragiska rekordnoteringar världen över som visar vad som pågår.

Antalet orkaner över haven på norra halvklotet var över genomsnittet. Förra året rapporterades mer än 70 mot i genomsnitt 53. Värmen i haven har varit den högsta eller de näst högsta som uppmätts. Den globala havsnivån låg under första halvåret i genomsnitt 2 till 3 millimeter högre än under 2017.

Utbredningen av havsisen i Arktis har legat långt under genomsnittet under 2018. De tolv minsta utbredningarna av havsis i Arktis har inträffat de senaste tolv åren.

Skyfall och översvämningar har drabbat stora delar av världen. Indiska delstaten Kerala drabbades i augusti av de värsta översvämningarna sedan 1920-talet, där över 1,4 miljoner människor fick lämna sina hem. I västra Japan omkom 230 personer och tusentals hem förstördes i månadsskiftet juni/juli. Kenya och Somalia som tidigare hade lidit av torka drabbades av kraftiga översvämningar i mars och april.

Värme och torka drabbade östra Australien, särskilt i södra Queensland där nederbörden var hälften av den normala. Både Japan och Sydkorea satte nya värmerekord med över 41 grader. Kalifornien kämpade med flera stora skogsbränder där "Camp Fire" krävde drygt 80 dödsoffer.

Här kan vi lägga till värmeböljan i Sverige. Stockholm hade en medeltemperatur under sommaren med 22,5 grader i månaden, den högsta notering som har uppmätts i stadens 262-åriga mätthistoria. Torkan orsakade rekordstora skogsbränder där totalt 25 000 hektar brann. Sveriges högsta punkt glaciären på Kebnekaises sydtopp smälte fyra meter och blev en sorglig symbol för hela klimatförändringen.

Vad handlar det om? Vad kan göras? Och hur och av vilka? Fossila bränslen som kol, olja och naturgas måste sluta subventioneras och ersättas med fossilfria och ny teknik med förnybara och effektiva processer inom byggande, transporter, uppvärmning och konsumtion måste fram. Återanvändning och återvinning måste öka.

Teknikomställningen måste påskyndas. Ekonomi och marknad måste stimuleras med koldioxidskatter och skatteväxlingar som gör de dyrare med klimatutsläpp och billigare att använda det gröna miljövänliga. Handeln med utsläppsätter måste skärpas. Konsumtionen måste få samma inriktning och livsmönstren stimuleras att minska överkonsumtionen. Nya gröna framsteg måste belönas. Exportera vår gröna kunskap ut i EU, FN och världen.

Insatserna måste ske från internationella överenskommelser över nationell lagstiftning, men kanske mest genom att tillvarata och uppmuntra det engagemang som finns, inte minst bland unga. Människor har rest sig. En av dem var då 15-åriga Greta Thunberg. Så fort det finns handling finns det hopp, sa Greta i Katowice.

Vi vill ha fred på jorden, men vi vill också ha fred med jorden.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att utarbeta en "Regelbok" enligt beslut på FN:s klimatomöte i Katowice om hur Parisavtalet från

Att den gröna Regelboken ska visa hur vi, Sverige och Världen, uppfyller hur Parisavtalet från 2015 ska uppnå målet om att jordens uppvärmning ska hejdas vid max 2, helst 1,5 grader.

Att Regelboken ska utgå från en meny av åtgärder som säkrar ambitionsnivån på alla nivåer globalt, nationellt, lokalt och i företag, organisationer och bland enskilda medborgare.

Att minskade klimatutsläpp öppet ska kunna mätas, redovisas och utvärderas att åtgärderna ska ha som inriktning att uppfylla egna mål som bygger på att de samlade, gemensamma ländermålen uppfylls som leder till max 2-graders-, eller helst 1,5 gradersmålet. Målen kan uppnås genom allt från internationella överenskommelser, lagstiftning och frivilliga insatser.

**#278**

*Inskickad av: Thomas Wihlman*

*Motionär: Kent Ivarsson, Bengt Ericsson, Eva-Britt Sandlund, Karin Halldin (Stockholms län), Christina Linderholm, Magnus Eriksson, Catharina Mann, Göran Råsmar, Thomas Wihlman (Stockholms stad).*

### **Extremhettan sommaren 2018**

Extremhettan gav skadligt inomhusklimat för många, framför allt äldre. Sommaren 2018 går till historien som en av de varmaste på lång tid. Höga temperaturer utomhus ledde till orimligt varma lokaler och vårdinriktningar. Brist på tekniska lösningar för kyla och svalka gjorde att de boende fick stora besvär. I vissa fall med livshotande följder. Kommuner, regioner och andra utövare med uppdrag att tillhandahålla lokaler för olika grupper inom vårdverksamheter blev tagna på sängen. Många fastigheter saknade eller hade för ändamålet bristfällig teknisk utrustning. Med ovanstående som grund anser vi att det snarast måste göras besiktning (undersökning) i befintligt lokalbestånd. Rapporten ska innehålla förslag till åtgärder med åtföljande tidplan.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

- att kommuner, regioner och andra vårdgivare inom vårdverksamheter åläggs
- att snarast besikta fastigheters tekniska status vad gäller kyla sommartid och värme vintertid.
- att förslag med åtgärder samt tidplan ska upprättas och tillställas ansvarig uppdragsgivare.

**#558**

*Inskickad av: Michaela Haga*

*Motionär: Anne-Li Hilbert (Österåker) samt Michaela Haga (Österåker)*

### **FÖRBÄTTRAD HANTERING AV SKROTBÅTAR OCH VRAK**

Det finns ungefär 100 000 båtar i Sverige som är över 40 år gamla, varav cirka 62000 kategoriseras som sjöodugliga och 2000 som övergivna. Vissa är en miljöfara då de kan läcka både båtbottnfärger och olja eller avge plastfragment. Därför behöver vi ett förbättrat och komma på ett mer robust sätt att återvinna dessa båtar.

Många tar sig inte för att återvinna sin båt, utan dumpar den i naturen, på privat eller kommunal mark – på land eller i vatten. Olika lagstiftningar faller ut beroende på situation. Något ägarregister finns inte heller, så många av dessa båtar går det inte att identifiera ägaren till. Dessa faktorer bidrar till en utdragen process då ägaren ska sökas och ansvar för bortforsling delas på olika aktörer beroende på situation.

Det är den senaste båtägaren som är ansvarig för bärgning och skrotning, men faktum är att antalet fritidsbåtar som lämnas åt sitt öde blir allt större. Den premie som det senaste året har betalats ut av Havs- och vattenmyndigheten har skapat incitament och gjort att fler fritidsbåtar har skrotats. Det behövs fortsatta incitament, men också ordning och reda vad gäller registrering av ägare till båtar för att undvika problemet i framtiden. I framtiden kan även fler båtskrotar behöva komma till för att möta det ökade behovet.

Lagstiftningen kan även behöva ses över så att kommunerna ges större rätt att flytta skrotbåtar och för att stötta en enklare handläggning och hantering av dessa båtar.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att ett ägarregister för båtar införs  
Att se över lagstiftning för att förenkla hantering av skrotbåtar och vrak  
Att fortsätta utbetalning av skrotpremie för båtar  
Att ta fram en modell och incitament som styr mot ökad återvinning av båtar

## #578

Inskickad av: *Michaela Haga*

Motionär: *Michaela Haga (Österåker)*

### **MINSKA NEDSKRÄPNINGEN**

Alla vill vi ha en ren natur och stadsmiljö, men nedskräpning och dumpning är tyvärr något vi ser både i tätort och i naturen. Det kan handla om skräp med alltifrån tobaksprodukter, tuggumi, sopsäckar som dumpas med diverse innehåll, möbler, färger och annat farlig avfall.

Renhållning är en stor post i kommunernas budget och det påverkar även enskilda fastighetsägare som får hantera och forsla bort skräp som dumpats på sin mark. Det behöver kosta mer för de som skräpar ned och nedskräpning behöver också prioriteras av ordningsmakten.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att skärpa lagstiftningen för nedskräpning i både tätort, naturområden och på privat mark

Att ordningsmakten ökar prioritering att lagföra personer som skräpar ned

## #602

Inskickad av: *Pietro Marchesi*

Motionär: *Pietro Marchesi, Täby*

### **Passivhus bidrar till att vi når klimatmålen**

Att bygga nya passivhus och bygga om äldre hus till passivhusstandard är det kraftfullaste sättet att nå klimatmålen i tid. Miljön, klimatet, samhället, företag, jobb, elnätet, hyresgäster och husägare vinner på passivhus.

Runt en tredjedel del av Sveriges energianvändning går till uppvärmning av bostäder. För att nå klimatmålen krävs riktigt energisnåla hus. Lösningen är att bygga passivhus. Passivhus förbrukar endast en 1/10 av energin jämfört med hus som byggs enligt dagens byggnorm. Passivhus är så välisolerade att solinstrålningen, värmen från människor, elektriska apparater och ett mycket litet tillskott av värme de kallaste dagarna på året räcker för att hålla huset lagom varmt. Ett FTX ventilationssystem återvinner värmen från inomhusluften mycket effektivt.

Uppvärmningskostnaden är extremt låg, el behövs mest för varmvatten, ventilation och hushållsel. Det låga effektbehovet gör att passivhus lämpar sig mycket bra för en kombination av batterilagring eller vätgaslagring och solpaneler. Detta minskar behovet av köpt el till nära noll större delen av året. Tack vare allt bättre och billigare lagring kommer allt fler passivhus kunna generera all el de

**själva behöver året runt. Har du solpaneler och en elbil kan du ladda och köra gratis på din egen solex redan idag.**

Byggnadskostnaden för ett passivhus är på väg ner. Idag får man räkna med 5-10% högre byggnadskostnad än för ett ordinarie hus. Vid bygget av ett passivhus är man noggrannare och lägger mer på isolering av klimatskalet och sparar in på avsaknaden av ett traditionellt värmesystem och dess framtida underhåll. Ett passivhus har lång livslängd och extremt låga driftskostnader.

#### **Fördelar med passivhus:**

- Låg miljö- och klimatpåverkan, genom extremt låg energianvändning minimeras utsläppen av växthusgaser.
- De strikta kvalitetskraven och kontroller medan bygget pågår innebär en hållbar konstruktion med lång livslängd och låga boendekostnader.
- Driftskostnaderna blir mycket låga tack vare att det inte finns något konventionellt uppvärmningssystem med rör och värmeelement.
- Mycket bra inomhusklimatet tack vare ett FTX ventilationssystem som filtrerar in-luften och byter ut inomhusluften men återför 75-85% av värmen.
- Passivhus är nära nog okänsliga för ökande energipriser.
- Nybyggnation är möjlig även om det råder brist på kapacitet i elnätet.
- Ombyggnad av befintliga hus till passivhusstandard ger samma fördelar som nybyggnation och minskar dessutom det totala effekttilltaget av el kraftigt.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att, Centerpartiet ska undersöka vilka möjligheter som finns att med exempelvis informationsspridning underlätta och påskynda byggandet av fler passivhus i Sverige, såväl villor, flerfamiljshus som kommersiella och offentliga fastigheter.

att, Centerpartiet ska undersöka möjligheten att införa ett särskilt grönt avdrag som ska gälla för nybyggnation och ombyggnad av befintliga byggnader till passivhusstandard.

att, Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att göra passivhus till Svensk byggnorm.

**#614**

*Inskickad av: Christian Ottosson*

*Motionär: Christian Ottosson, Kommunalråd Huddinge kommun*

#### **Släpp in bilen i lyktstolpen**

Det är dags att göra oss av med en reglering som motverkar innovation för laddning av elfordon. Företrädare för Centerpartiet har också på nationell nivå lyft frågan.

I dag innebär elnätsmonopolet att lyktstolpar bara får användas till så kallat belysningsändamål. På många platser kan dock lyktstolparna komma till stor användning framöver som en pusselbit i den gröna omställningen. Behovet av många och tillgängliga laddmöjligheter är stort, och även om denna laddning skulle vara långsam så kan den visa sig vara intressant.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att Centerpartiet vill ändra lagstiftningen i syfte att kunna använda belysningsnätet för exempelvis laddning av fordon

**#615**

*Inskickad av: Michaela Haga*

*Motionär: Clas Boström (Österåker), Michaela Haga (Österåker), Gustav Hemming (Stockholm)*

### **SKARVINVENTERING (Sista verion: ny medskribent)**

#### **Skarvfrågan - en infekterad, ej faktabaserad debatt – med förbättringsmöjlighet**

I Sveriges kustlän har sedan ca 20 år skarvfrågan debatterats återkommande. Konflikter finns främst mellan lokalbefolkning och naturvårdande intressen samt fiskeintressen. Årligen uppkommer ofta massmedialt artiklar m.m. om tillkommande problem i samband med expansion av gamla respektive snabbt expanderande nya kolonier. Länsstyrelser, domstolar och enskilda personer och fastighetsägare avsätter relativt mycket resurser och tid för skyddsjaktsansökningar och enskilda får ägna sig åt att denna relativt svåra och tidsödande jakt. Kolonierna är de fasta punkterna där upp till tusentals skarvar koncentrerat föryngrar sig. De olika länderna runt Östersjön är kommunicerande kärl och skarvarna flyger långt, före och efter häckningen för att slutligen övervintra främst i Södra Europa. Speciellt i Danmark är man extra utsatta och unika fiskarter som t.ex. Nordsjösik är i riskzonen för att helt utrotas. Stora redan genomförda EU finansierade turist- och fiskevårdande projekt blir därmed till ingen nytta. Främst Sverige är det land som utmärker sig genom att sakna sammantagen statistik på antal och storlek på sina skarvkolonier efter en likartad metod. Ett försök till att sammanställa en sådan presenteras i bilagan. Utan inventeringar kan man inte på lämpligt sätt förvalta skarvstammen. Olika typer av skyddsjaktbeslut eller inga åtgärder alls bör vara klara till årsskiftet inför kommande års insatser som t.ex. skyddsjakt med vapen utanför kolonier eller olika typ av äggpreparering på kolonierna.

#### **BILAGA: Exempel på länsvis inventering av skarv**

##### ***Osäkra uppgifter om skarvpopulationer i Sveriges kustlän.***

|                                            |        |                                                |
|--------------------------------------------|--------|------------------------------------------------|
| Västra Götaland<br>Förvaltningsrätten 2018 | 12 850 | Inventering 2012. Enligt uppgift i dom från    |
| Halland<br>flockar 2010                    | 4 700  | Enligt inventering på ett stratifierat sätt av |
| Skåne                                      | 9 000  | Enligt inventering 2012                        |
| Blekinge                                   | 9 000  | Enligt inventering 2012                        |
| Kalmar<br>ökning från 25 000               | 70 000 | Dagsfärs ny inventering 2018 - extrem          |

|                                                |        |                                            |
|------------------------------------------------|--------|--------------------------------------------|
| Östergötland<br>gjord även av storkolonier     | 2 800  | 2018 års kunskap i frågan - inventering    |
| Sörmland<br>skärgården                         | 8 000  | Mycket osäkra uppgifter 7 kolonier i       |
| Stockholm<br>sammanställd av Länsstyrelsen     | 28 430 | 2018 års inventering ej helt färdigt       |
| Uppsala<br>viss inventering 2017               | 8 000  | I Karholms bukten - flera närliggande öar, |
| Gävleborg<br>Länsstyrelsens enkät              | 17 650 | 2018 års inventeringar enligt              |
| Västernorrland                                 | 16 100 | Boinventering 2017, 8 kolonier             |
| Västerbotten<br>ökning                         | 3 550  | Uppgiften är från 2009, sedan dess ”stark” |
| Norrbottn<br>äggprickning                      | Fåtal  | Ingen koloni sedan 2009 - efter illegal    |
| Approximativ summa ca 190 000<br>eftersommaren |        | Ej inkluderande insjöar, population på     |

Vid inventeringar av bon har genomgående uppräkningsfaktorn 5.0 utnyttjats vilket kan ifrågasättas. Antalet gäller mellanskarv (*Phalacrocorax carbo sinensis*). Kända ”skarvsjöar” som Mälaren, Vättern, Vänern, Roxen, Erken etc. är inte inkluderade, ej heller Gotland. Det finns dock äldre uppgifter om att Sveriges insjöar har ca 18 % av det totala antalet skarv. Sverige har som land ingen heltäckande statistik över antalet skarvar och skarvkolonier så uppgifterna ovan som erhållits från Länsstyrelser m.fl. bygger på olika typ av inventeringar och vid olika tidpunkter och i många fall är egentligen inventeringarna väl gamla för att kunna utnyttjas i en sådan här sammanställning. 2012 var det en relativt omfattande kartläggning i Naturvårdsverkets regi, men den inkluderade inte alla län. Inrapportering av skarvpopulationen görs ostrukturerat till Artportalen baserat på olika metoder. Där kan det kanske också vara möjligt att utläsa trender för skarvpopulationen för en del län. Varje rapportörskälla svarar själv för kvaliteten på inrapporterade uppgifter.

### **Följande slutsatser:**

1. Det saknas rikstäckande inventering av skarv med likartad metod och kvalitet varför det behövs ny gemensam inventering och presentation som t.ex. i Danmark. Sådana inventeringar görs lämpligen i augusti/september (dock ej för sent på kala berg, träd etc. där bon lätt ”blåser bort”). Räkning görs av skarvbon i kolonier med flera syften men ett av de främsta syftena är att se effekter av skyddsåtgärder m. m. och ge konkret underlag tidig höst för kommande års skyddsåtgärder.

2. Kolonin Ryssmasterna/ Småholmarna i Furusundsleden är Sveriges näst största med ca 9 000 skarvar tätt följt av kolonin i Karholmsbukten i Uppsala län. I Kalmar län har sista åren skett en extrem ökning. Största ökningen har skett på kolonin Kalvholmarna i Kalmarsund som nu har den största kolonin i Sverige.

3. Omflyttningar sker nu även mellan kolonier och mot gamla kolonier i jakten på krympande fiskföda eftersom hela Östersjön utom Åland är täkt av kolonier. Om man tar med insjöar kanske Sveriges skarvpopulation är långt över 200 000 på eftersommaren.

(Bilaga skapad av Clas Boström 30 oktober 2018)

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att Sverige tar fram en metod som säkerställer sammantagen årlig statistik på skarvkolonier.

Att Naturvårdsverket som övergripande ansvarig anvisar en inventeringsmetod som nyttjas av Länsstyrelserna.

Att Naturvårdsverket samlar in och publicerar sammanställningen under november månad.

Att Länsstyrelserna i kustlänen ansvarar för att inventeringarna utförs och sammanställs till ca 1 oktober.

## **#618**

*Inskickad av: Christian Ottosson*

*Motionär: Christian Ottosson, Kommunalråd Huddinge kommun*

### **Ge oss möjlighet att bygga klimatbra**

Boverket har sedan tidigare fått i uppdrag av regeringen att föreslå metod och regler för att redovisa byggnaders klimatpåverkan, med beaktande av ett livscykelperspektiv. I januariavtalet tas också byggandets klimatpåverkan upp (punkt 48), vilket är lovande. Centerpartiet måste nu tydligt driva denna fråga.

Denna motion föreslår inte så kallade särkrav, som annars har dominerat debatten de senaste åren. Särkrav kallades de möjligheter som kommunerna hade att ställa högre krav på byggandet än vad som följer av lagstiftning och nationella byggregler. Ända sedan den så kallade stopplagen infördes har faktiskt vissa ledande centerpartister ifrågasatt att kommunernas frihet kringskärs. Förutsatt att hållbarhetskrav framförs i ett tidigt skede så innebar inte dessa ”särkrav” egentligen någon större merkostnad. Men Centerpartiets linje har varit den som gäller idag, att sådana krav inte får ställas.

Ett hållbart bostadsbyggande innebär att ta ansvar för klimatpåverkan. Idag finns det verktyg för att bättre uppskatta byggandets konsekvenser utifrån ett livscykelperspektiv över tid. Detta kommer att bli allt viktigare i takt med att energianvändningen efter inflyttning utgör en allt mindre del av byggandets totala miljöpåverkan. Vi behöver fokusera mer på produktionsskedet och inte bara driftsskedet, och inkludera avfallshantering och materialval.

Som kommunpolitiker står vårt hopp nu till det redan påbörjade arbetet med klimatdeklarationer. Det finns redan aktörer på marknaden, exempelvis Folkhem, som har visat att det både går att bygga klimatsmart och att dokumentera det på ett gediget sätt.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att Centerpartiet aktivt driver på för att så snart som möjligt införa krav på klimatdeklarationer för ett klimatbra byggande

## #626

Inskickad av: Christian Ottosson

Motionär: Christian Ottosson, Huddinge, Michaela Haga, Österåker, Björn Pålhammar, Österåker

### **Underlätta VA-investeringar**

Idag står många VA-bolag (vatten och avlopp) inför en stor utmaning med att kunna göra reinvesteringar och bygga om vatten- och avloppsledningarna. Det är en väldigt viktig pusselbit för att kunna ha en långsiktig planering och nå upp till vattenkvalitetsnormerna.

Enligt lagen om allmänna vattentjänster får medel dock bara fonderas till nya investeringar, alltså i nya anläggningar. Detta leder till att VA-taxan i många fall i dagsläget behöver chockhöjas runt om i landet, för att kunna finansiera dessa reinvesteringar.

Det hade förstås inte behövt vara så här om lagstiftningen tillät att medel fonderas för reinvesteringar. Därför behöver lagen ändras så att VA-huvudmännen kan avsätta medel för att säkerställa framtida behov av reinvesteringar.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att Centerpartiet vill ändra lagstiftningen i syfte att premiera de så kallade huvudmännens reinvesteringar i befintliga VA-ledningar (och inte bara nyinvesteringar)

## #634

Inskickad av: Christian Ottosson

Motionär: Christian Ottosson, kommunalråd Huddinge kommun

### **Modernare regler för rent vatten och badbara sjöar**

Ökad medvetenhet, nya vägledande domar och länsstyrelser som pekar med hela handen – så kan man beskriva de senaste årens ökade fokus på vattenkvalitetsfrågorna. Men det behöver göras mer, särskilt utifrån ett lokalt perspektiv.

Partistämman 2017 beslutade att ”fler beslut om miljöregler och miljöavgifter ska kunna fattas lokalt”. Det var ett generellt steg i rätt riktning för oss som driver miljöfrågor i kommunerna. Men vi behöver fler verktyg för att få såväl gamla som nya fastighetsägare att ta vara på vårt vatten.

När ytor hårdgörs skapas också risker för att föroreningar i dagvattnet når sjöar och hav. Med dagvatten brukar räknas tillfälliga flöden av regnvatten, smältvatten, spolvatten eller framträngande grundvatten. Det finns förvisso möjligheter att reglera dagvattenpåverkan redan idag, men det är inte enkelt. Det kan ofta behövas motivering utifrån att skydda grundvattennivåer eller skydda mot översvämning, vilket gör att krav ofta inte kan ställas. I plan- och bygglagen nämns inte ens dagvatten och lagen är på flera sätt ottydlig kring hur vatten, klimat, översvämningssrisker och miljökvalitetsnormer kan och ska hanteras vid planläggning och lovgivning. Trots de lagrum som ändå finns i Plan- och bygglagen, Miljöbalken och Lagen om allmänna vattentjänster är det alltså svårt att införa planbestämmelser med hänsyn till vattenföroreningar. Det bör Centerpartiet förändra.

För att processerna i våra vattenreningsverk ska fungera så effektivt som möjligt behöver också volymerna vatten minska. Det är inte ovanligt att stora mängder relativt rent vatten förs till VA-nätet vilket i sin tur fördyrar reningen. Det vore därför värdefullt om relativt rent takvatten, regnvatten och dräneringsvatten (dagvatten) inte fördes till ledningsnätet.

En annan källa till föroreningar är privata biltvättar. Spillvattnet från en bil innehåller tungmetaller, oljerester och avfettningsmedel. Om bilen tvättas på en hårdgjord yta utan rening så kommer föroreningarna antingen att nå vattendrag direkt eller belasta någon reningsanläggning. Beräkningar visar att föroreningarna uppgår till tusentals ton olja och tungmetaller.

I den specifika frågan om föroreningar från biltvättar konstaterade partistyrelsen i sitt yttrande 2017 dels att det sker en "spridning av olja, tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen", dels att det är "komplicerat" att idag begränsa biltvättar utan rening på privata fastigheter.

Enligt Naturvårdsverket är det inte möjligt för en kommun att utfärda ett generellt förbud mot biltvätt på gatan enligt miljöbalken. Detta trots att hemmabiltvättning rimligen är att anse som förbjudet i linje med miljöbalkens förbud mot att släppa ut orenat avloppsvatten.

En reglering med sikte på hårdgjorda ytor – där någon reningsteknik inte finns – bör vara det mest lämpliga. Att tvätta bilen på gräsmattan hemma bör vara tillåtet eftersom det annars kan bli orimligt för vissa att exempelvis ta sig till en biltvätt som kan ligga långt borta från hemmet. Om bilen tvättas på gräsmattan kommer en viss filtrering och rening att ske (beroende på vilket material som finns därunder), vilket därför bör vara tillåtet.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att Centerpartiet vill öka möjligheterna för kommunerna att reglera dagvattenfrågorna genom till exempel förtydligad lagstiftning

Att Centerpartiet vill utreda möjligheterna att införa incitament för fastighetsägare att minska tillförseln av dagvatten till VA-nätet

Att Centerpartiet vill utreda ett förbud av biltvätt på hårdgjord yta utan reningsteknik

**#639**

*Inskickad av: HERBERT FALCK*

*Motionär: herbert falck, botkyrka*

### **Bra konsumentval av oss själva i centerpartiet**

Punkt 25 av de 73 punkterna i januariöverenskommelsen handlar om öppenhet vad gäller ursprunget av kött och fisk inklusive det som serveras på restauranger och i storkök. Förhoppningen med detta är ju att vi skall kunna bli mer ansvarsfulla i våra val. Det kan emellanåt förekomma att vi själva vid våra sammankomster inte använder det förnuft vi väntar oss av svenska folket, vilket vi naturligtvis borde.

Jag/vi föreslår partistämman besluta  
att centerpartiet vid egna arrangemang gör upphandlingar där man väger in hälsa och miljö.

#### **#651**

*Inskickad av: HERBERT FALCK*

*Motionär: herbert falck, botkyrka*

#### **Deklaration av koldioxidbelastning vid försäljning/marknadsföring av resor**

En stor del av vår konsumtion är resor som ofta medför stor miljöpåverkan. Samtidigt har de flesta av oss stora ambitioner när det gäller att ta miljöhänsyn.

Man kan jämföra situationen med läget vid införandet av kravet på energideklarationer vid försäljning av bostäder. På detta område har man framgångsrikt nått ökad medvetenhet. När det gäller energideklarationerna kan det dock vara dags att avskaffa tvånget, som ibland kan skapa onödig byråkrati.

Inför upplysningsplikt/deklaration beträffande koldioxidbelastningen vid marknadsföring/försäljning av resor.

Gör energideklarationerna vid försäljning av bostäder frivilliga.

Jag/vi föreslår partistämman besluta  
att införa upplysningsplikt/deklaration beträffande koldioxidbelastningen vid marknadsföring/försäljning av resor.  
att göra energideklarationerna vid försäljning av bostäder frivilliga.

#### **#667**

*Inskickad av: Lars Thomasson*

*Motionär: Lars Thomasson, Upplands-Bro*

#### **Släpp (den nya) kärnkraften fri**

Centerpartiet har historiskt sett förknippats med kärnkraftsmotstånd. Dock har vi nu en situation där det inte råder något som helst tvivel om att global uppvärmning hotar hela planetens framtid. Att inte klara 1,5 gradersmålet vore förödande. Temperaturökningar på två grader och däröver vore extremt förödande.

Att i det läget förorda avveckling av kärnkraft är fel. Det är inte kärnkraft ELLER förnyelsebara energikällor. Det är kärnkraft/förnyelsebara energikällor ELLER fossilbaserad energi.

Tysklands omtalade energiomvandling, energiewende, har problem och beroendet av fossilbaserad energi är fortfarande stort där. I Sverige står kärnkraften för 40 procent av elproduktionen. Man kan starkt ifrågasätta möjligheten i att avveckla nästan hälften av källan till all elproduktion i Sverige på endast 20 år. Idag står vindkraften endast för 11 procent av den totala produktionen.

Globalt räknar Internationella energiorganisationen IEA, med att dagens kärnkraftskapacitet på 396 gigawatt elektrisk effekt måste öka till 930 gigawatt fram till år 2050 för att jorden ska klara av att hålla den globala uppvärmningen under två grader.

Kärnkraften har med rätta kritiserats för att vara dyr och farlig. Den kärnkraft som utvecklades och togs i bruk på mellan 1960 och 1980, lättvattenreaktorer, är såväl energiineffektiv som osäker. Varav det senaste besannats vid olika tillfällen, senast i Japan 2011.

Runt hörnet kommer nu den så kallade fjärde generationens kärnkraft. Det handlar om olika typer av mer energieffektiva reaktorer med följande gemensamt:

- Inte lämnar efter sig långlivat avfall.
- Utformas så att det inte kan orsaka olyckor med allvarliga konsekvenser.
- Ekonomiskt konkurrenskraftiga gentemot dagens kärnkraft och andra energislag.
- Bränslecykeln utformas så att det blir ointressant att avleda klyvbart material för vapentillverkning.

Kraven på fjärde generationens kärnkraft innebär att reaktorer ska producera mer bränsle än de förbrukar samtidigt som de långlivade ämnen som uppstår i reaktorn under drift förstörs.

Ett svenskt företag som utvecklar den nya tekniken är Blykalla reaktorer, en avknoppning från KTH, med siktet inställt på att ha en blykyld kommersiellt gångbar reaktor i drift i norra Kanada i mitten av 20-talet.

Det är viktigt för Centerpartiet att lossa sitt känslomässiga motstånd mot kärnkraft för att inse att det står ny teknik runt hörnet. Man kan inte se den nya tekniken på samma sätt som reaktorer från 70-talet.

Ingen skulle ju idag sätta sina barn i en Volvo från 1973, utan airbags, utan låsningsfria bromsar, utan fästen för barnbilstolar och köra ut i rusningstrafiken.

Vi måste inse att boven är koldioxidutsläppen och istället välkomna samtliga koldioxidneutrala energikällor, oavsett vilka, så länge de uppfyller högt ställda säkerhetskrav.

Därför bör Centerpartiet överge sitt kärnkraftsmotstånd och omfamna all energiproduktion som på ett säkert sätt kan bidra till att planeten klarar klimatmålen. Det betyder att det inte ska finnas någon form av bortre parantes för kärnkraften. Det betyder att också att det måste vara fritt för envar som vill bedriva kärnkraftsbaserad energiproduktion i Sverige att göra så, under förutsättning att högt säkerhetskrav möts.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att Centerpartiet förordar att kärnkraft kommer att vara en del av Sveriges energiproduktion för överskådlig framtid

Att det ska råda etableringsfrihet för kärnkraft i Sverige för reaktorer som möter högt ställda säkerhetskrav

Att kärnkraften ska bära sina egna kostnader